

Lingua e Vita

MAGAZIN TRANSATLANTIC DE INTERLINGUA

JANUARIO - APRIL 1992

no.

74

LE PIGRE PAISANO

un conto latin-american

Durante le revolution mexican in 1910, un locotenente con un patrulia de dece-cinque soldatos cavalcava preter un strata, plus exactemente un sentiero, in le interior del pais. Illes cercava un certe individual, qui habeva le reputation de esser le chef del movimento revolutionari, ma que le federalistas nominava bandito.

Per spiones, le quartiere general habeva discoperite que le individuo que illes cercava era a un rancho nominate Santa Rogelia. Dunque, le patrulia se dirigeva verso iste loco.

Le region que le soldatos transiva era aride e sin vita, quasi un deserto. Le sentiero non era plus que sablo. Le sol flammava implacabilmente in celo sin nubes, e le calor era insupportabile. Sudor guttava del cavallos, e illos moriva de fatiga. Post alicun horas in iste deserto, le soldatos suffreva terribilmente de sete e insolation.

Non solmente le terreno, ma anque le pauc habitantes del region era hostile. In lor opinion, le soldatos era representantes del despotismo que habeva suppressite le povres durante multe annos. Ergo, plures habeva unite se al revolutionarios. Illes qui remaneva faceva le melio possibile pro frustrar le federalistas. Le paisanos celava le ris e le fabas. Illes adjutava le revolutionarios qui fugiva ante soldatos. In altere parolas, illes creava si multe obstaculos pro le federalistas como illes poteva.

Fatigate e torrefacite, le locotenente e le patrulia se approachava a un cruciata. Ma nemo sapeva qual cammino illes debeva prender.

Fortunatamente, un vetule paisano sedeva sur un grosse petra al latere del sentiero.

Le locotenente diceva a ille:

“Dice me, vetulo, qual cammino duce a Santa Rogelia?”

Le paisano diceva nihil, e mesmo non levava le capite. Ma per le grande digito de pede (ille non portava scarpas), ille indicava in le sablo le cammino que le soldatos debeva prender.

Le locotenente era ultragate per iste manifestation de pigressa, e

voleva reprimendar le paisano.

“Tal pigressa!” ille critava furiosamente “Assi son omne paisanos – vos son pigre. Dunque le pais non progressa. Dunque erumpe revolutiones. Vos son pigre e non vole travaliar a minus que on vos fortia. Ma vos, vetulo, vos es le plus pigre de totos. Durante tote mi vita, io non ha vidite un altere exemplo de tal pigressa!”

Le locotenente pausava pro recuperar le halito, e allora diceva:

“Si vos pote monstrar me un altere exemplo de tal pigressa, io dara a vos vinti pesos.”

Le vetule paisano respondeva con disinvoltura:

“Si, mi locotenente, pone los in mi tasca!”

El Campesino Perezoso – conto ex *Cuentos y Risas* per John Kenneth Leslie.
Traduction per Paul Denisowski.

LE GRIZZLY (*Ursus arctos horribilis*)

Le grizzly – sive urso gris – appartine al specie de urso brun (*Ursus arctos*), e al ordine del carnivoros¹, malgrado que illo non solo mangia carne, ma etiam gaude de nutrimento vegetal. De facto illo es un omnivoro². Le carne illo mangia non solo in forma de caronia. No, illo ipse face etiam butino de non importa qual sorta de animales, sia sciuros terrestre, sia alces.

Le grizzlies se copula in maio e junio. Le januario sequente le ursa matre parturi su parvos, cuje numero varia de un a cinque, ma usualmente geminos, in le antro³ hibernal, que sovente illa ipse ha cavate. Le ursinos son nate cec e nude. Lor oculos se aperi solo post sex septimanas. Le peso natal amonta a minus de un kilogramma. Il es difficile imaginar se, que un tal ‘mini-urso’ habera un jorno devenite un del plus grande bestias rapace del terra! Alicun grizzlies completamente developpate attinge un peso de plus de 6.000 kilogrammas, e perveni ad un etate de vinti a trenta annos.